

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A hadsereg.

Annak az ádáz parlamenti harenak, amely az ex-lexig vezetett s amelyet az újonclétszám felemelésére vonatkozó törvényjavaslat idézett fel, sarkpontját a közös hadsereg kritikája s az önálló magyar hadsereg után való törekvés képezte.

Az ellenzék az újabb katonai terhekkel szemben először nemzeti érdekeinknek a hadsereg kebelében való nagyobb védelmére, nemzeti óhajások kivívására törekedett, majd pedig azt az álláspontot vitatta, hogy törvényeinkben, különösen a kiegyezésre vonatkozó törvényekben az önálló hadsereg biztosítva van, de a törvény nem hajtattott végre s nemzeti érdekeinket nem engedi érvényesülni a közös hadsereg szelleme.

Ezt az utóbbi állítást megcáfolja a történelem, megcáfolják maguk a törvények. A pragmatica sanctio becikkelyezése óta a védelem Ausztriával közös, tehát közös a védelem eszköze is: a hadsereg. Az 1867-iki törvényhozás azt a szerződést, amelyet a nemzet a pragmatica sanctioban kötött, nem másíthatta meg, mert hiszen a kiegyezés célja épen a jogfolytonosság

visszaállítása volt. Abban az állításban tehát, hogy az önálló magyar hadsereg a nemzet biztosított, szerzett joga, nincs igazság. Annál igazabb azonban az, hogy a közös hadsereg mai szervezetében a magyar nemzeti érdekek védelmének teret nem enged; a nemzeti szellemet, a hazafiságot nem csak nem ápolja, hanem azt agyonnyomja.

Ezért a közös hadsereg szellemének átalakítása, a nemzeti szempontoknak érvényesülése ránk magyarokra nézve nagy fontossággal bír; ezek után kell is törekednünk, ezt kell sürgetnünk minden törvényes eszközzel. Nem hisszük azonban, hogy a parlamenti forradalmak, az ex-lexek, a a népgyűlések és obstrukciók egy lépéssel is közelebb vigyenek bennünket ahoz az időponthoz, amely megteremti a nemzeti hadsereget.

A nemzeti hadsereg eszménye és óhajása minden magyar ember szívében él s mindenki szívesen siettetné ennek megvalósítását, csak hogy az egyik, a radikálisabb, a viszonyok kényszerű hatalmával nem számoló csoport azt hiszi, hogy azt egy csapásra megvalósíthatja; a másik, a józanabb rész

lassan készíti elő a talajt, de biztosan halad a kitűzött cél felé.

Egy csapásra modern nemzeti hadsereget szervezni képtelenség; egy pillanat alatt egy évszázados szervezetet szétrombolni veszedelem nélkül nem lehet.

A magyar mindig harcias nemzet volt és jó katona. Az bizonyos, hogy a magyar katonai erények érvényesülésének a közös hadsereg tág teret nem nyitott, mert bár minden gondolkodó ember tisztában van avval, hogy a közös hadsereg a magyar nemzetnek is hadserege s ezt a hazát is épügy védi, mint a legfőbb hadur többi országait, azért mégsem látta benne a magyar a saját katonaságát. Nem érezte azoknak az eszméknek kultuszát, amelyek szolgálatában a magyar katona mindenkor hőssé tudott lenni.

Tudjuk mindnyájan, hogy a közös hadsereg katonái a magyar királyt szolgálják, tudjuk, hogy hazánkat védik, de azt is tudjuk, hogy nem magyarul szólnak a magyar katonához; nem magyar zászló alatt ontja a vérést s ezért nem érvényesül úgy a magyar katonai szellem, mintha nemzeti hadseregünk volna.

TÁRCA.

Felsőbb leányok.

Felsőbb leányokat és felsőbb lényeket közönséges matematikai mértékkel nem lehet meghatározni. Ez már a felsőbb mátézis körébe tartozik, a mint hogy a felsőbb leányiskolákban a felsőbb matematika kötelees tantárgy.

A tanügyi kormányzat, mikor a felsőbb leányiskolák tantervét jóváhagyta, világosan látta maga előtt a célt, az ideált. A statisztikával támogatott tapasztalás kétségtelenné tette, hogy a felsőbb leányoknál rendszerint hiba van a kréta körül; kereste, kutatta e hibák forrását s rájött, hogy a serdülő leányok, az aranyos bakfisok, a nyíló rózsabimbók összes defektusai a hiányos matematikai képzettségre vezethetők vissza. Nekihajtották tehát a serdülő leányokat, az aranyos bakfisokat, a nyíló rózsabimbókat a matematikai tudományoknak. Így készült a modern tanterv.

Lehetetlen ennél valami természetesebbet képzelni. Mi egy leány algebra nélkül? A trigonometria segédkezése nélkül hódíthat-e a hajadoni varázs? S mire valók egyáltalában a Brigg-féle logaritmusok, ha nem arra, hogy a nőt fenséges hivatásában lovagiasan támogassák?

Igy jutottak a felsőbb leányok a felsőbb

matematikába, hol aránylag igen kényelmetlenül érezik magukat. Ezer matematikus kisasszony közül ugyancsak ezer a régi elöitéletek civikkerjén keresztül szemléli a matematikai tudományok terjedését és tört szívvel dolgozik törtszámokkal.

De különösen a tizedes törtek rövidített szorzása tartja őket heteken, hónapokon át kínos izgalomban. A letört liliumok nem halványabbak, mint mikor a szépséges liliumszálak törteken törnek a fejüket. A vegyes törteket vegyes érzelmeikkel fogadják, s izgatottan harapdálják biborajkukat, hogy a tizedes törteket nem tizedelhetik meg.

Mert egy ilyen tizedes tört, különösen annak rövidített szorzása, néha családok nyugalmát képes tönkretenni. A minap egy esetben csaknem katasztrófához vezetett. Ajánljuk az esetet a tanügyi kormányzat figyelmébe.

Az apa gondatlanul tért haza az enyhe családi fészekbe, s derüs arccal tudakozódott a vacsora felől. De a derü hamar elköltözött arca-ról. Felesége egy karosszékben némán meredt maga elé, felsőbb leánya egy sarokban halkán, de kitaróan zokogott.

— Mi történt? Mi bajotok?

A hölgyek felugrottak.

— Milyen jó, hogy jössz. Az ég küldött.

— Oh, papa, ments meg!

— Igen, igen, segítened kell a szegény leányon . . . Hiszen a te leányod.

— Hát persze, hogy az enyém. Mi történt vele? Beszéljete! Mindent tudni akarok.

A felsőbb kisasszony zokogva borult apja karjaiba.

— Végem van! Oh én boldogtalan!

A megrémült apa gyöngéden kibontakozott karjaiból s a pamlagra maga mellé ültette leányát.

— Szólj gyermekem, mi bajod, mi dobogtatja ily hevesen apró kis szívedet?

— Oh papa!

— Csak ki vele bátran. Hogy hívják azt a fiatal embert?

— Oh papa, mit gondolsz?

A hosszú faggatásnak végre meg lett a kivánatos eredménye. A leány kimerítő vallomást tett.

— Nem tudom a számtant.

— Csak ez? No majd segíték. Mi van feladva?

— A tizedes törtek rövidített szorzása. Papa, ismered te a tizedes törteket?

— Hm, azt hiszem, igen, némileg. Mutasd csak a feladatot.

Megmutatta. Az apa lelkiismeretesen neki-feküdt, előszedte összes matematikai emlékeit, de hasztalanul. A tizedes törtek rövidített szorzása tekintetében minden tudománya esődöt mondott. Most már az elkeseredés az ő kedélyét is ellepte. El sem tudta képzelni, hogy

De tévedés azt hinni, hogy mindezeket époly jól nem tudja és nem látja a kormány is, amely tisztában van avval, hogy a nemzeti hadsereg feltétlenül meg fog valószínűsülni, mert a nemzeti törekvések ereje létre fogja azt hozni. Csakhogy azok, akik nem pusztán a hangzatos jelszavak után indulnak, hanem a keresztülvitel lehetőségét is mérlegelik, avval is tisztában vannak, hogy a nemzeti hadsereg nem létesülhet azon módon, mint ahogy azt az obstruáló ellenzék gondolja.

Monarchikus állam vagyunk s számolnunk kell avval, hogy nagy nemzeti célok kivívásához a nemzetnek uralkodójával való zavartalan és kölcsönös bizalma szükséges. Csak az fejleszt, erősítheti nemzeti jogainkat.

Rosz szolgálatot tesz a nemzetnek az, aki a bizalmat megrendíti és megakadályozza a békés fejlődést.

Mert hogy fejlődés, haladás a hadsereg szellemének nemzeti óhajtásainkhoz való közelebb hozatalában is van, az bizonyos. Hiszen a katonai nevelés egészen más ma, mint egy évtizeddel ezelőtt. Már pedig a legfontosabb épen az, hogy magyar tisztetek legyenek elég számban a közös hadseregben s akkor annak szelleme önként át fog alakulni.

Annak, hogy a magyar elem nem foglalt a hadsereg kebelében nemzeti érdekeinknek megfelelő teret, első sorban magunk vagyunk az okai. Hányszor hangzott el hiába a felhívás a magyar ifjúsághoz, hogy menjen katonai pályára? Pedig ha elfoglalná a hazátlan elemek helyét, akkor még a német vezényszó mellett is kiválnának a magyar ezredek a közös hadsereg szelleméből, mint ahogy a tót, vagy német

éltetett meg eddig a tizedes törtek rövidített szorzása nélkül. Elkeseredésébe szegyenkezés is vegyült. Ime, ő, az apa, a családfeje, a társadalom előkelő szereplője, nem tud a leányán segíteni. Fogalma sincs, hogy rövidítik a tizedes törtek szorzását.

Dühösen járt fel s alá a szobában.

— Mit tegyünk, mit tegyünk? — hangzott a hölgyek zokszava.

— Megvan. Elmegyünk a bácsihoz.

— Az tudja?

— Hogyne? Nyugalmazott politechnikai tanár, ki annyi szakkönyvet irt.

Kocsiba ültek és rátörtek a tudásra. Az öreg ur matematikai nyugalommal hallgatta végig bajukat.

— Sajnálom, gyerekek, de az én időmben nem rövidítették a tizedes törtek szorzását. Mi hosszasan is ráértünk multiplikálni őket. Hanem menjetek el a sógoromhoz, az számtanácsos, azok nagyon szeretik rövidíteni a dolgot általában és a tizedes törteket specifikusan. Próbáljátok meg.

Fölkerekedtek és fölkeresték a számtanácsost. A jó ember iszonyu zavarba keveredett.

— Tizedes törtek? Teringettél! Volt egy díjnokom, ki nagyon jól értette a tizedes törteket, de éppen a múlt héten helyezték át Fiuméba.

A boldogtalan család még néhány ismerős bankhivatalnoknál tett kísérletet. Mindegyik

honvéd zászlóaljokban magyar a szellem és gondolkodás.

Igenis, nemzeti hadsereg a célunk, ennek megvalósítására törekszünk, a közös hadsereget nem tartjuk magyar intézménynek s nem hisszük képesnek arra, hogy a magyar nemzeti érdekeket ápolja, oltalmazza; de azt biztosan tudjuk, mert látjuk és érezzük, hogy az ország békés fejlődésének megzavarása, a forradalmi jelszavak dobálása, az erőszakoskodás eszményeinket nem valószínűsíthetik meg, sőt azoktól messze eltávolítják a nemzetet.

A nyugdíj.

A nyugdíj újabb intézmény, amelyet az államok új irányu fejlődése, belterjesebb berendezkedése teremtett meg.

A régebbi állami rend nem ismerte a nyugdíjat. A tisztiség méltóságok voltak, amelyekkel nem járt sem fizetés, sem pensió; nagy jövődelmi források, amelyekből meggazdagodott az a szerencsés ember, akit a hatalmasok kegye, vagy a pénz, amelyet állásáért adott, feljogosított a zsákmányolásra. A középkor hűbéres államaiban pénzért adták, vették a hivatalokat. A forradalom előtt Franciaországban a bírói állásokat is meg lehetett pénzért venni. Elképzelhető, hogy milyen mértékkel mérték ott az igazságot, amelynek kétségkívül épügy ára volt, mint a bírói széknek.

A katonáknak a római császárság korától a modern hadviselésig a zsákmányolás volt a jövődelmi forrása. Nem kellett öreg napjaira való ellátásról gondoskodnia, mert vagy elesett, vagy szerzett magának az ellenségtől vagyont. Ha pedig vége volt a háborúnak, a nagy seregek kaptak egy nagy darab földet, amelyből kipusztíthatták a bennlakókat s elfoglalhatták birtokaikat. Így biztosították a katonák sorsát a római légióktól kezdve Rákóczy hajdusapatainak letelepítéséig.

Ma már megváltozott az élet képe.

A tisztviselői állásokkal nem jár mellékjövödelem; a katona a fegyveres béke idejében nem zsákmányolhat s az állam nem adhat alkalmazottainak akkora fizetést, hogy abból tőkeképzésre is jusson; pusztán a megélhetést biztosítja. Miután pedig a munkaképtelenné vált vagyontalan értelmiség eltartásáról az államoknak valamiképp

játszva ki tudta számolni a feladatot, de mindegyik más-más módszer szerint. Melyik az az igazi? Azt senki sem tudta megmondani.

Sötét kétségbeeséssel és nyitott problémával kocsiztak hazafelé. Az idő éjfélfelé járt s a házmester a szokottnál gyorsabban nyitott kaput.

— Maguk még fentvannak?

— Igen, a leányom most készült el a föladattal.

— Föladattal? Micsoda föladattal?

— Valami összetört tizedesekkel.

Az apa fejében egy mentőgondolat villant meg:

— Házmester, küldje föl a leányát hozzánk egy percre.

— Szívesen nagyságos ur.

S a kis satnya házmester-kisasszony öt perc alatt úgy rendbe hozta a tizedes törteket s azoknak rövidített szorzását, mint a pinty.

Másnap szép új ruhát kapott ajándékba.

Azt hiszem, hogy ez az egyetlen eset, mikor a felsőbb matematika pozitív haszonnal járt a nőnevelés terén.

Nagyon veszedelmes volna azonban, ha ebből az egy esetből a tanügyi kormányzat merész konzekvenciákat vonna le. Ezért magáért aligha érdemes a tantervet újra kibővíteni.

Ez a nézet családapái körökben.

Luczián.

gondoskodnia kell, elfogadták azt az elméletet, hogy a tisztviselő fizetése életjáradék természetével bir, amelynek biztosítania kell a holtig való megélhetést, az özvegyek és árvák eltartását.

Igy született meg a nyugdíjrendszer, amelynek áldásos hatása akkora, hogy ma már minden téren igyekeznek életbeléptetni. A szabad kereseti pályán levő értelmiség, a magán tisztviselők, kereskedelmi és ipari alkalmazottak mind arra törekszenek, hogy a munkaképtelenség idejére biztosítsák maguknak a megélhetést; legújabbán pedig a »Gazdasági munkás és eselődsegélypénztár« intézménye a mezői munkások részére is igyekszik segélyezés alakjában, ennek a rendszernek előnyeit biztosítani.

A nyugdíj és az önszegély céljából való szövetkezés, a kooperatív takarékoság hatalmas orvosszerei a szociális bajoknak, mert a munka díját felosztják a munkaképesség s a munkára való képtelenség idejére. A munkások kezében kevesebb tőke gyűlik majd össze, de megélhetésük biztosítva lesz s a vagyonmegosztás arányosabbá válik.

A nyugdíj kérdése legfontosabb a köztisztviselőre nézve, mert munkaképessége a legrövidebb ideig tart s mert teljesen a közre van utalva. Ezért a köztisztviselők nyugdíjait ma már az egész vonalon biztosították is.

Nálunk ma már az állami, vármegyei, községi tisztviselők munkaképtelenségüknek idejére elvannak látva, még csak néhány rendezett tanácsú város nem volt képes megteremtteni a nyugdíjalapot. Ezek közé tartozik Zalaegerszeg is.

Nem a jóakaraton mult, hanem az anyagi eszközök hiányán.

Sokáig azonban ennek a kérdésnek a megoldása el nem odázható.

Nekünk városi polgároknak, akik folytonos munka után élünk, nem lehet más elvi álláspontunk, mint hogy az érdemes és hasznos munkát meg kell fizetni; a buzgó és jóra való törekvést, ambiciót nem plátói elismeréssel, hanem az existencia biztosításával kell támogatni. A tisztviselő nyugdíja épügy hozzátartozik létének biztosításához, mint a fizetés. Aki megfizetetlen munkát követel, az rabszolga; aki ingyen dolgozik, az nem önzetlen ember, hanem felfuvalkodott kérkedő, aki lenézi a munkásnak érdemét és törekvést.

A jó gazda rosszul fizetett munkást nem tart, mert abban meg nem bizik, arra vagyonát, érdekeit nem bizza; a jól fizetett munkás megelégedett, hű és törekvő.

A város hivatalnokainak becsületes, szorgalmas munkásságához, hűségéhez nagy érdekek fűződnek. A városok haladása pár év óta nagy arányokat öltött. Nemesak az elintézendő hivatalos munka szaporodott, hanem a kvalitás iránt is nagyobbak lettek az igények. Aki egy várost jól akar adminisztrálni, az adminisztráció sokféle ágazatában kifogástalanul, pontosan akar dolgozni, annak többet kell tudnia, mint amennyit a törvény a hivatalnok kvalifikációjára nézve előír. Egy város közigazgatási dolgai ugyanis sokkal elágazottabbak, tartalmasabbak és komplikáltabbak, mint egy-egy közigazgatási járásé; mert a városban többféle foglalkozás, szokás és intelligenciájú nép sereglik össze, a kulturális igények nagyobbak, a közkénelem és közjólét nagyobb követelésekkel lép fel a hatóságokkal szemben, melyek tevékenysége erős közkritika tárgyát képezi. Egy tulnyomó számban intelligens és az üzérkedés, vállalkozás, ipar minden ágával foglalkozó elemekből álló képviselőtestület szoros ellenőrzése alatt a városi hivatalnok mit sem ér el azzal, ha csak chablonok szerint végzi dolgát; tanulnia és terveznie kell, előrelátó értelemmel és nagy felelősség tudatában kell dolgoznia. A hivatalnok kötelességérzetének nemesak a napi munka végzésére, hanem folytonos önművelésre, ismeretszerzésre is ki kell terjednie.

Tekintélyt, közelismerést és becsülést csak így szerzhet a város hivatalnoka, vezető szerepre csak így aspirálhat.

Nekünk vannak tapasztalataink és tanulságaink a multból, de szerenese, hogy a jelenből is. Módnunk van összehasonlításokat tenni.

Semmi szükségét sem érzem, hogy a mult és jelen kültömbégeit rajzolgassam; aki látni akar, az láthat, aki barátja az igazságnak, embere a közérdeknek, a tisztességnek és lelkes polgára ennek a városnak, szerető gondnal és figyelemmel kíséri a város fejlődését, épülését, népességét és kulturája emelkedését — az ítélje meg az eredményt.

De ítéletében kutassa és méltassa a siker tényezőit is; majd meg fogja találni ezek közt első sorban azt a hivatalnok kart, mely ambícióval végzi nehéz feladatát.

A városi hivatalnokok javadalmazása soha sem állapított meg tervszerűen, hanem esetről-esetre egy-egy hivatalnok fizetésemelésben részesült.

Manap az ország minden rendű tisztviselője anyagi helyzetének javítását sürgeti; mert az élet feltételei gyökeresen megváltoztak s a változott viszonyok súlya egyformán nehezedik mindenkire. A városi tisztviselők fizetésének rendezése sem várthat sokáig magára, különösen nálunk.

Igaz, hogy ma nem vagyunk abban a helyzetben, hogy nagy áldozatokat hozhassunk, de a közel jövőben meg kell keresnünk a módokat és eszközöket. A fizetés rendezésénél is fontosabb a nyugdíj ügye. A város nem alkothatja meg egy csapásra a nyugdíjalapot, mert a szükséges tőkét előteremteni nem tudja. Ez azonban nem ok arra, hogy a jövőről ne gondoskodjunk. Kis összegekből gyűl össze a nagy tőke s ha minden évben felvenne a város költségvetésébe bizonyos, bármily csekély összeget a nyugdíjalap létesítésére, évek múlva, észrevétlenül rendelkeznek akkora tőke felett, hogy komolyan gondolkodhatnák a nyugdíj rendszeresítésére felől.

Mert azok a tervezetek, amelyek a közel múltban is készültek, pusztán elméleti értékkel bírnak. Ki vannak dolgozva szépen, csak egy dolog hiányzik: a pénz.

Tisztában kell lennünk avval, hogy a kérdést meg kell oldanunk, de ma lehetetlenséggel állunk szemben. Biztosítsuk tehát azt, hogy a jövőben könnyebben megoldhassuk.

Göcsejről.

A mi Göcsejünk egyike a Dunántul legnépesebb vidékeinek. A ritka népesség jólétét sehol sem jelent s azt megteremteni sem tudja. A néptelen vidékek lakossága mindenütt szegény, vagy helyesebben a szegény vidék rendesen néptelen.

Ahol a jólét természetes feltételei hiányoznak, ott a népesség szaporodása mindig lassu, sőt sok helyen semmi. A természetes szaporodás sem oly arányu, mint ott, ahol a létfontosság eszközei bőven megvannak; betelepülés egyáltalában nincs, sőt a kivándorlás, jobban mondva elköltözés, azonban gyakori.

Az a kis sziget, amelyet a Kerka, Zala és Váliczka kerít be, amelyet mi zalaiak Göcsejnek hívunk, némely tekintetben azonban más elbírálás alá esik. Néptelen vidék, lakosai szegények, a szaporodás lassu, a kiköltözés is mindennapi jelenség, csak hogy ezeknek az okát nem szabad kizárólag a vidék szegénységében keresnünk, mint fent a tótok között, vagy az elemi csapások által meglátogatott vidékek lakosai között.

A Göcsej olyan értelemben, mint Sáros, Liptó, Árva, Mármaros, Turóc stb. vármegyék természetlen részei, nem szegény vidék.

A tót ahol nyomorog, azért szegény, mert nem képes a megélhetést a természet mostoha viszonyai miatt biztosítani. Földje alig van s ami van, nem terem mást, mint krumplit, meg zabot; a munkabér alacsony; az értékes munkára használható évszak rövid. A munkaerő otthon alig használható fel produktív módon. Sok a heverő munkás, aki azért tétlen, mert nincs munkája, nem képes érvényesülni még ott sem, ahol a rendelkezésre álló korlátolt területen intenzív gazdálkodás folyik; még akkor sem, amikor az öserdők kihasználása s a századok óta üzött háziipar sok munkásnak képes kenyeret adni.

Ilyen viszonyok mellett nem esoda, ha a természetlen vidékek néptelenek, a lakosok szegények maradnak.

Az utolsó évtizedek alatt elnéptelenedett, elszegényedett az országnak több szőlőtermelő vidéke, mert a phylloxera pusztítása után, mikor még a rekonstrukció és a védekezés módjai ismeretlenek voltak, nem tudott a nép a más művelési ág alá alkalmatlan területen, a szőlőtermelő vidék nagy munkásszükséglete folytán felszaporodó túlnépesség miatt, biztos megélhetést szerezni.

Nem volt elég munka, tehát nem volt elég kenyér.

Egyik helyen a termelés természetes feltételei-

nek, másik helyen a munkának hiánya okozta a szegénységet, a néptelenséget.

Vajon melyik hiányzik Göcsejben? Ha valaki a Göcsejnek természeti tulajdonságait, talaj- és éghajlati viszonyait ismeri s az ország más szegény vidékeivel összehasonlítja, kénytelen lesz beismerni, hogy a Göcsej nem olyan természetlen, mostoha vidék, mint hirdetik; Göcsejben csak a nép szegény. Miután pedig sem a termelés feltételei, sem a munkára való alkalom nem hiányoznak, a szegénységnek oka más tényezőkben keresendő, mint az abszolúte nyomorult vidékeken.

Ott, ahol a talaj kellő megművelés mellett mindent megterem; ahol az okszerű gazdaság semmiféle természetes előfeltétele nem hiányzik; ahol a mezőgazdaságnak, az állattenyésztésnek, a háziiparnak minden természetes eszköze megvan, ott a vidék szegénységéről nem lehet szó. Ott csak az emberek szegények s ennek a szegénységnek az oka első sorban nem a vidék mostoha-sága az oka, hanem azok az intézmények, amelyek a természeti erők kihasználását lehetetlenné teszik, vagy azok a körülmények, amelyek az okszerű gazdálkodás fejlesztését akadályozzák.

Sokáig lehetne afelett értekezni, hogy melyek azok a közelebbi és távolabbi okok, amelyek egy vidéket elnyomorítanak; amelyek nemcsak egyes vidékek gazdasági fejlődésének, hanem a gazdasági haladásnak általában akadályai; de ezuttal csak egyetlen egy okról akarunk beszélni; arról, amely magukban a göcseji emberekben gyökerezik; de nem csak az ő hibájuk, hanem mindnyájunk büne. Ugy is hívják, hogy magyar betegség.

Az utolsó idők nem surranhattak el nyomtalanul senki felett. Átalakultak az élet összes feltételei; új alapokra helyezkedett a gazdálkodás. Az átalakulás nyomai meglátszanak a Göcsejben is, amelyre ötven év előtt elhunyt hí fia aligha ismerne rá többé. Csak hogy a haladás, a fejlődés nem egyetemes. A nép zöme ma is ott van, ahol ezelőtt ötven évvel volt. Életmódja, gazdálkodása s gazdasági nézetei olyanok, mint a szikla, amelyet hiába mos évszázadokig a tenger habja, egyforma marad és változatlan.

Az a rész azután, amely haladt a korrallal, szintén lassan haladhat, mert nincs rendelkezésre elég értelmes munkás, nincs elegendő munkás kéz, mert a nép, mostani gazdálkodása mellett, a munkásszükséglet arányában nem szaporodhatik.

És az a legnagyobb paradoxon, hogy mindezek dacára a Göcsejben gyakori a keresethiány. De ez az ellentmondás is megmagyarázható. A göcseji emberek nagy része nem akar mást dolgozni, mint amit megszokott; ez a munka pedig szűk területre és korlátolt időszakokra szorítkozik. Ha azután bekövetkezik a mezei munka szünetelésének ideje, akkor beáll a keresethiány.

Nem furcsa jelenség-e az, hogy olyan vidéken, ahol az arató munkásokat százával kell az őrsegi vend vidékről hozatni; ahol az erdőt stejerországi gránerek irtják, ott sokszor panaszkodnak keresethiányról.

Bizony manapság már pusztán gombaszedéstől és néhány hold kizsárolt, okszerűen nem művelt földből nem lehet megélni s a munkára való alkalmat fel kell keresni. Azt mondta minap Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, hogy többet kell a magyar embernek dolgoznia. Ez az orvossága a gazdasági bajok egy részének. De nemcsak többet, hanem okosabban is kell dolgozni. Ki kell használni minden természet adományt, minden időt, minden alkalmat; értékesíteni kell mindent, a gombától, a fenyőtoboztól, a házi hulladéktól kezdve a buzáig s nem szabad ragaszkodni a százados hagyományokhoz, a megszokáshoz.

A kormány minden lehetőt megtesz a nép gazdálkodásának megváltoztatására s a munkások foglalkoztatására. Tanít, segít, a munkások elhelyezését közvetíti s ha keresethiány mutatkozik, középítkezéseket teljesít. Csak hogy sokszor a legjobb akaratu akció sem segít.

Hogy példát hozzak fel, az ország egyes vidékein a heverő munkások foglalkoztatása végett az állam utakat építtetett. És ezekkel az inséges utakkal igen jól jártak — az élelmes vállalkozók. A nép messziről nézte az idegenből hozott földmunkások, a nagyfuvarosok jó módját, mert nem mert a legkisebb vállalatba beleszállkozni és úgy kellett a vidék lakosságát munkára csalogatni.

Jó lesz ezt megszívlelni akkor, amikor nálunk is utat építenek azért, hogy a keresethiányt enyhítsék.

A kereskedelmi miniszter a Bazita, Gellénháza, Lickó közt elvonuló ut kiépítésére 20.000 K segélyt engedélyezett, amely összeg csak egy része az építési költségeknek. A segély jogcíme a keresethiány, amely címen a nép sorsát szíven viselő férfiak kieszközltek az állami támogatást.

Ha tehát keresethiány van, az építési költségekből munkabérre eső összegnek a keresethiánnyal küzdők kezéhez kell jutnia. Erre ügyeljenek azok, akik munka nélkül panaszkodnak; erre vigyázzanak azok, akik a nép érdekei felett őrködnek.

Hivatalos-rovat.

I.

A m. kir. pénzügyminiszter ur 1787/P. M. számú körrendeletével a közadók módjára behajtandó kincstári követeléseknek végrehajtás útján leendő behajtását egész általánosságban beszüntetvén, értesítem az adózó polgárokat, miszerint a fenti követeléseknek kényszer útján leendő behajtása felfüggesztetett.

Önkéntes adófizetések azonban elfogadtatnak, tehát az adószedések betartatnak.

Tekintettel arra, hogy a fenti rendelkezés a megyei pótdadók, utadó és községi pótdadó behajtására nem vonatkozik, ezeknek behajtásában változás nem történik.

Azon adóhátralékosok, kiknek állami tartozásuk nagyobb összegre rug, saját érdekében figyelemztetnek, hogy ezen ideiglenes törvényen kívüli állapot alatt hátralékaikat saját érdekében felszaporodni ne engedjék, miért is az önkéntes fizetést ezután is eszközölhetik.

II.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa felhívja az összes szőlőbirtokosokat, hogy a szőlőpenész (*Peronospora viticola*) ellen való védekezés szempontjából a jogerős szabályrendelet 3-ik §-a értelmében a permetezést évenként legalább háromszor teljesítsék, és pedig: 1. Május 30-ig. 2. A szőlő elvirágzása után, július 25-ig. 3. Augusztus havában annál inkább, mert a mulasztók a v. szabályrendelet 4-ik §-a értelmében 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajtatlanság esetén 3 órától 2 napig terjedhető elzárással büntetendők.

III.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa felhívja a szőlő, kert és gyümölcsös birtokosokat, hogy a város területén érvényben levő, a cserebogarak köteles irtásáról szóló szabályrendelet értelmében a f. évben nagy mennyiségben mutatkozó és az idej gyümölcstermést veszélyeztető cserebogarakat a legnagyobb erélyvel és pontossággal irtásuk és pusztításuk annál inkább, mert az ezt tenni elmulasztók a fenthivatkozott szabályrendelet és az 1894. évi XII. t.-c. értelmében 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetendők.

Zalaegerszegen, 1903. május 3-án.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Változás a bérmálás sorrendjében. A kapor-naki esperesi kerület bérmálási sorrendjében az a változás történt, hogy május 25-én nem Szepken, hanem Nemesapátiban lesz bérmálás.

Eljegyzések. Langer István tapolczai tb. szolgabíró eljegyezte Tapolczán Takách Mariskát Takách Jenő tapolcai kir. közjegyző kedves leányát. — Fenyvesi Simon zalaegerszegi kereskedő eljegyezte Steiner Margit kisasszonyt, Steiner Ferenc leányát Tapolczáról. — Korányi Pál m. kir. államasuti hivatalnok, zalaegerszegi árupénztáros jegyet váltott Lövy Mariska kisasszonnyal, Lövy Jakab sümegi földbirtokos kedves leányával.

Megbízás. Az 1896. évi V. t.-c. alapján nyugtott kölesönök, illetve az ezekkel felújított szőlők felügyelete és ellenőrzése körüli teendők ellátásával a csáktornyai közigazgatási járásra szőlőbiztosul Danitz Sándor stridói áll. iskolai tanító bizatott meg.

Uj bencés apát. A pannonhalmi főapát Koller Miksa pannonhalmi perjelt a beadott szavazatok alapján zalavári apáttá nevezte ki. Az így üresedésbe jött pannonhalmi perjelség betöltésére határnapul f. hó 31-ét tűzte ki.

Kitüntetés. Faragó Béla tulajdonát képező zalaegerszegi fenyőmag-pergető gyárat az a kitüntetés érte, hogy a miniszterelnök az 1883. évi XXIII. t. c. alapján megengedte Magyarország külön eimerének használatát.

Uj járásorvos. Az elhalálozás következtében megüresedett esáktornyai járásorvosi állásra a vármegye főispánja dr. Kovácsics Ferenc novai járásorvost nevezte ki.

A városi képviselőtestület f. hó 6-án Várhidy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli ülést tartott, amelyen felolvasták és tudomásul vették a vármegye főispánjának rendeletét Csentericz Béla budapesti székesfővárosi államrendőrségi tisztviselőnek Zalaegerszeg r. t. város rendőrkapitányává történt kinevezetése tárgyában. Ezután a kinevezett rendőrkapitány a képviselőtestület színe előtt letette a hivatalos esküt, mely után a város polgármestere üdvözölte az új rendőrkapitányt, aki válaszában köszönetet mondott a vármegye főispánjának a kineveztetésért, köszönettel adózott a képviselőtestület tagjainak, hogy a közgyűlésen eskütelétele alkalmából oly szép számmal jelentek meg; ígérte, hogy legjobb akarattal és legjobb igyekezettel törekszik szolgálni a város közbiztonsági ügyét, mely munkájához kéri a képviselők szíves és nagybecsű támogatását. Beszédét a képviselők éljenzéssel fogadták. Tekintve, hogy a városnak mintegy 30—40 bizottsága van, amelyek közül nem egynek munkásságára egyáltalában szükség sincsen: a felesleges bizottságok megszüntetése, a a rokon irányban működő bizottságok esetleges egyesítése tárgyában javaslatlételre a tanács javaslatára a közgyűlés kebeléből egy szűkebb körű bizottságot küldött ki s annak tagjává Várhidy Lajos polgármester elnökle alatt Bosehán Gyula, dr. Czinder István, Fischer László, Hajik István, Heinecz János, Kovács László, Legáth Kálmán, Stefanecz József, Vörös Gyula és Úrdvady Ignác képviselőket választotta. Ugyanezt a bizottságot egyúttal megbizta a képviselő testület még azzal is, hogy az általuk javaslandó bizottságokba tagokat jelöljenek, lehetőleg úgy azonban, hogy a képviselők arányosan oszttassanak be a bizottságokba s az általuk ajánlandó névsor tétessék közzé, hogy a képviselők arról időben tudomást szerezhessenek, ha esetleg egyik bizottságból magukat töröltetni s egy másik bizottságba átíratni óhajtják, ez irányban intézkedés történhessék, még mielőtt a képviselőtestületi gyűlés tárgysorozatába az egyes bizottságok megalakítása felvételnek.

Az állami főgymnasiumban most folynak a VIII. osztály osztályvizsgálatai és f. hó 11-én végződnek. Az érettségi írásbeli vizsgálat a május 21-én Sopronban tartandó kerületi tornaverseny miatt, amelyre VIII. osztályu tanulók is jelentkeztek, már május 14-én kezdődnek és tartanak e hó 19-ig. Az érettségi szóbeli vizsgálat ideje később fog megállapíthatni. A f. isk. évi érettségi vizsgálatra 26-an jelentkeztek.

Államsegély. A kereskedelemügyi miniszter a Bazita-Gellénháza-Liczko közti utvonallal kiépítésére, az ezen vidéken uralkodó keresethiány enyhítése végett, 20.000 K államsegélyt adott.

Színészet. Már jeleztük, hogy a székesfehérvári színi kerület igazgatója Miesey György lett. A színtársulat e hó folyamán jön Zalaegerszegre. A színi évad, amely május 28-án kezdődik, 30 előadásra terjed. A műsor a legújabb darabokat tartalmazza. A társulat egyike a vidék legjobban szervezett színtársulatainak. Saját zenekara van s jó erővel rendelkezik. Miesey társulatról eddig csak jót hallottunk, ami különben természetesen, mert a székesfehérvári színi kerületben közepes társulatot nem fogadnak el. Miután a kerületi beosztás kizárja, hogy évenként több társulat látogasson meg bennünket, reméljük, hogy a közönség felhasználja az alkalmat és siet a színi irodalom legújabb termékeit megismerni. Szalóky Dezső, akit mint temperamentumos színészt ismerünk, most titkári minőségben jár itt, hogy bérlőket gyűjtson. A társulat jelesebb tagjai: Mieseyné Bácskay Juliska, operette- és népszínmű énekesnő; Ragányi Iza, operette- és népszínmű énekesnő; Tomori Melissa, operette- soubrette énekesnő; G. Székely René,

operette- coloratur énekesnő; Nagy Mari, operette-comika, anyaszínésznő; Vécsey Ilona, drámai hősnő; Tordai Etel, drámai szende; Polgár Ilona, anyaszínésznő; Haraszti Miczi, naiva és vigjátéki szoubrette; Jakabfy Jolán, soubrette-énekesnő; Erdős Károly drámai és kedélyes apa; Szalóky Dezső, operette buffo, comikus; Szigethy Andor operette buffo, siheder comikus; Gulyás Menyhért operette burleszk comikus; Bay László, operette-bariton és népszínmű-énekes; Baranyai Ferenc, opera és operette tenorista; Simon Jenő, hős szerelmes és társalgási színész; Csolnakosi Gyula, opera, operette-bass bariton és népszínmű énekes.

A közvagyon — Csáky szalmája. Ami a köz, az senkié; annak a megrongálása nem bűn. Így gondolkozik a közönség egy része, és mely nem akar rendet ismerni; nem akar a köz érdekeivel törődni. Egy kicsinyesnek látszó dologról szólunk, amely azonban azt bizonyítja, hogy igazságunk van, hogy a kis város publikumában hemzseg az éretlen, a rendhez, az önfegyelméhez nem szokott elem. A város meglehetősen költséggel létesített egy ligetet, amely ma már igazán kedves hely. A Deák-téri sétány fentartása is pénzbe kerül a városnak, de emellett a szépítő egyesület is gondozza s a kir. bíróságok tagjai a saját jószántukból tatarozzák, az idén újra pázsítoztatták. És ezeknek a sétányoknak ültetvényeit, bokrait, virágait, pázsítványait botránnyosan rongálják, tépik, szaggatják, nemesak éretlen gyermekek, nemesak a vasárnap mosogatás után sétáló publikum, hanem komolyan látszó nők és férfiak is. Természetesen ez csak kisvárosban eshetik meg, ahol nem lehet minden bokor mellé egy rendőrt állítani, a kérő szó, a figyelmeztetés pedig semmit sem használ. Annyit azonban mondhatunk, hogy a kert pusztítókra a rendőrség feni a fogát és ha egyet megcsíphet, majd elvesztik a kedvüket az éretlen vandálok a fatördelestől, virágtépéstől, pázsitrongálástól.

A Badacsonyi vidéki borértékesítő szövetség Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőnek, mint ideiglenes elnöknek, elnökle alatt végleg megalakult. A betervezett alapszabályokat a közgyűlés csekély változtatással elfogadta. Ezután nagy lelkesedéssel Hertelendy Ferencet választották meg elnöknek, akinek kezdeményezésére a szövetség létesült. Mint értesülünk, eddig már 80 szőlőbirtokos kötelezte magát a szövetségbe való belépésre.

A zalaegerszegi szépítő egyesület f. évi május hó 12-én d. u. 5 órakor a városház tanácstermében rendes közgyűlést tart, a melyre a tagokat dr. Jankovich László gróf, mint a szépítő egyesület elnöke hívta meg. — Tárgysorozat: 1. A választmány jelentése az 1902. évről és az 1903. évi munkakör megállapítása. 2. A pénztári számadás betervezése. 3. A tisztikar és a választmányi tagok megválasztása. 4. Folyó ügyek és indítványok tárgyalása.

Tanítói közgyűlés. A Szombathelyi egyházmegyei r. k. tanítói egyesület zalaegerszegi esperességi köre f. hó 14-én Alsóbagodban az elemi iskola tantermében tartja tavaszi közgyűlését, amely alkalommal Kovács Győző alsóbagodi tanító gyakorlati tanítást tart a térkép ismertetéséről; előterjesztik a bíráló bizottság jelentését a béérkezett pályamunkákról s folyó ügyeket tárgyalnak.

A sümegi kaszinó választmányának legutóbbi ülésén a kiküldött bizottság bejelentette, hogy a Szegedy Rozália hamvainak áthelyezése alkalmára készíthető emlékmű alkotásával Istók Jánost, a szenális fiatal szobrászt bizta meg.

Tapolcza nagyközség módosított helypénzdi-javálményzata a kereskedelemügyi minisztertől szabályozás végett a soproni kereskedelmi- és iparkamarához megküldetvén, ez legutóbbi közös ülésén a díjszabályzat jóváhagyása ellen nyilatkozott; mert a kérdéses módosítás abban áll, hogy a díjszabályzat 9 tételét 20—100%-kal emeli, holott a községnek jelenleg érvényben levő vásári helypénzdíjszabályzata is már elég magas tételeket állapít meg.

Uj tejszövetkezet alakult vármegyénkben Csabrendeken Barcza László ottani földbirtokos kezdeményezésére. — A kibocsátott ivenk annyi aláírás történt, hogy a szövetkezet fenállása biztosított. Az alakulás után Barcza László, Bogyay Aurél, Füzös József, Főce József, Kohn Ignác igazgatósági tagokká, Bogyay János, ifj. Háczy Kálmán, Böhm Vilmos, Sümeghy József

és Pelikán József felügyelő bizottsági tagokká választottak. Az igazgatóság első ülésén Barcza Lászlót elnöknek, Lőb Ignácot vezető igazgatóvá választotta.

Tihany község vásárhelyezési kérvényét a kereskedelemügyi miniszter véleményezés végett megküldte a soproni kereskedelmi- és iparkamarának. Nevezett község április és július 24-ik napjaira engedélyezett országos vásárának március és október hó 21-re való áthelyezését kéri. A kamara a község kérvényét pártolólaj terjesztette fel legutóbbi közös üléséből a kereskedelemügyi miniszterhez.

Majális az alsóerdőben. A zalaegerszegi társaskör, a mely már oly sok jó mulatságot rendezett a mulatni és szórakozni vágyó közönségnek, az idén egy nagyszabású nyári mulatságot tervez. F. hó 17-én (vasárnap) a városi alsóerdőben majálist rendez, a melyen nagy meglepetések várnak a közönségre. — Magyar legényekből álló zenekar, kitűnő konyha, különböző szórakoztató játékok és mutatványok kerülnek sorra. A közönség körében nagy az érdeklődés. Bővebb programot a napokban kibocsátandó meghívó nyújt.

Jótekonycélú műkedvelői színi előadás. A Nován ujonan szervezendő önkéntes tűzoltóság alapja javára, f. hó 3-án a novai és vidéki fiatalok fényesen sikerült műkedvelő színi előadást rendezett. Színre került a „Gyimesi Vadvirág”. Az előadás bevétele 102 K 80 f, ebből levonva a kiadás összegét, 69 K 59 f, maradt tiszta jövedelem, a jótekonycélú alapra: 33 K 21 f. Felülfizettek: Farkasovszky Endre 5 K, dr. Kovácsics Ferenc 5 K, Mayer István 3 K 60 f, Persay Gyula 2 K 40 f, Kukorelly Ferenc (Páka) 2 K, Kazár Manó 2 K, Thury Pál 2 K, Hajmásy Imréné (Zalaegerszeg) 2 K, Brüll Dezső 1 K 60 f, Vizsy Boldizsár 1 K 60 f, Puly Gábor 1 K 40 f, Brenn Zoltán (Páka) 1 K 20 f, Guttman Gyula 1 K, Ács János 1 K, Bezeredy István 80 f, N. N. 80 f, Klein Jakabné 40 f, Petánovits György 40 f, Anhaltzer Mátyás (Tófej) 40 f, Kunstnig Antal 20 f. A szíves felülfizetőknek köszönetét fejezi ki a rendezőség.

Vasúti előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Hoitsy Pál dunaharaszti lakosnak Székesfehérvár állomástól Szentmihály, Nádasladány, Berhida, Papkeszi, Vörösberény, Alsóórs, Páloznak, Almádi-fürdő, Csopak, Arács, Balatonfüred, Aszófő, Örvényes, Zánka, Kővágóörs, Kékkut, Káptalanfői és Gyulakeszi irányában a dunántúli h. é. vasutak Tápoleza állomásáig vezető vasútvonalra kiadott előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

A házaló kereskedés eltiltása tárgyában Zala vármegye törvényhatósága által alkotott szabályrendeletet a kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentéstétel végett megküldötte a soproni kereskedelmi- és iparkamarának, mely legutóbbi közgyűléséből a szabályrendelet jóváhagyását hozza javaslatba, mert egyeszt Zalavármegye meglepedett és terhes állami községi adókat fizető kereskedői, különösen a megyének horvátok és vendek lakta vidékein, szinte összeszerkadtak a nyelv- és fajkon horvát- és krajnai házalók ellenőrizhetlen s ép azért egészségtelen versenye alatt s azért ezen verseny terbe vett korlátozása meglepedett kereskedőink jogosult érdeke szempontjából nemesak kívánatos, hanem épen szükséges és mert ezen szabályrendelet megerősítésével jogosult érdekek és szerzett jogok sérelmet nem szenvednek.

Gyilkosság ittas állapotban. Szelenczén Tunk Ferenc Radikovies Miklós koresmájában mulatott; ittas állapotban össze szólalkozott a koresmárossal és egy szőlőkaróval akart magának igazságot szolgáltatni. Az ütés azonban a koresmában volt Novák József 39 éves bükkösi lakos fejét érte úgy, hogy Novák másnap az ütéstől meghalt. A gyilkost elfogták s átadták a bíróságnak.

A bűn gyermeke. Egy 19-éves tanítónő, aki Zalavármegye egyik kis falujában van alkalmazva, a konyhájában csecsemő-hullát rejtegetett. Az apró féreg holt teteme nyolc napig egy faládába volt csukva. A hatóságnak valaki elárulta a titkot s a vizsgálat megállapította, hogy a csecsemő a tanítónő gyermeke s a szégyentől való félelem miatt rejtette el. Hogy a csecsemő életképes volt-e, az orvosi vizsgálat lesz hivatva megállapítani.

Uj marharakodó állomás vármegyénkben. A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló Ukk esáktornyai vonal mentén fekvő esömörédi vasúti állomás marharakodóul engedélyeztetett.

Vandalismus. Hogy egyes garázda emberek mi mindenre vetemednek, igazán bámulatos. Mintha nem is civilizált államban, nem rendezett társadalmi viszonyok között, hanem valahol a Kaukaszban, félvad emberek közt élnék. Egyes éjjeli baglyok azt képzelik, hogy az éj sötét leple alatt akármit elkövethetnek, nem tudja, nem látja senki. A minap betörték a Kossuth Lajos-utcában egy iparosnak a kirakátát, ezzel vagy 60 K kárt okozva a tulajdonosnak. A rendőrség erősen nyomozza a tettest.

A tisztelt olvasó közönség figyelmét felhívjuk a lapunk mai számában megjelent Gaedicke A. osztálysorsjegy-gyűjtője hirdetésére.

Anyakönyvvezető kinevezés. A m. kir. belügyminiszter a monostor apátii anyakönyvi kerületbe Balogh Viktor segédjegyzőt, a esáktornyavidéki-be pedig Novák Károly segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Hetivásár Drávavásárhelyen. A kereskedelemügyi miniszter Drávavásárhely községnek hetenként egy hetivásárt engedélyezett szombatira; ha erre a napra ünnep esik, úgy a hetivásárt előtte való pénteken tartják meg.

Rohitsch—Sauerbrunnból. Ebben az évben lesz 102 esztendeje, hogy a híres Roitsch—Sanerbrunn fürdő, a „Stajer Karlsbad“, Stajerország tulajdona lett. Ennek emlékére a fürdő tevékeny vezetősége (Trottar igazgató) úgy külsőleg, mint tartalmilag gondosan kiállított leírását adja ki a Stajer fürdők gyöngyének. Ezen fürdő leírásban olvassuk, hogy ez év őszén nyitják meg az új vasutvonalat, mely Roitsch—Sauerbrunn Grobelni mellett a déli vasuton összeköti a Bécs—trieszti fővonallal; továbbá hogy újonnan rendeztek be fenyő és szénsavas fürdőket is. A fürdőző közönséget érdeklí az is, hogy a lakások árai május 15-től június 20-ig sokkal olcsóbbak.

Telivér csikók árverése Kisbéren. Folyó hó 18-án a kisbéri állami ménésben 10 darab egy éves angol telivér csikót árvereznek el. Árverezni csak annak lehet, a ki az Osztrák-Magyar monarchiában lakik s magát arra kötelezi, hogy a megvett állatokat soha külföldre ne vigye, hanem a hazájában tartja meg, sem bérbe nem adja.

Fél uton nincs eredmény. Ha célunkat el akarjuk érni, akkor utunkból minden akadályt el kell gördíteni és nem szabad sem visszafelé haladnunk, sem megállanunk, mert akkor a megtett utat elveszítjük és célhoz sem jutunk. Bármiért küzdünk is, az eredményt sohasem tudjuk az ut közepén elérni, hanem mindig csak a cél végén. Céltudatos következetesség és erős elhatározás vezéreljen bennünket minden eszelekvésünkben. Különösen ha arról van szó, hogy esekély anyagi eszközzel óriási eredményeket akarunk magunknak biztosítani. Ezt a következtetést pedig abból az alkalomból írjuk, hogy egy uri ember egy osztályon át játszott egy sorsjeggyel és most keservesen panaszkodik, hogy ha nem veszti el türelmét, akkor ma ő a legszerencsésebb ember lehetne, mert a 11. sorsjáték első osztályában ő volt az 57080. számú sorsjeggynek tulajdonosa és e számot a hatodik húzásnál 600.000 koronával húzták ki. De ő megállt a fél uton, mert nem játszott tovább e sorsjeggyel. Annál nagyobb volt az öröme azoknak a szerencsés embereknek, a kik ő utána vásárolták meg e sorsjegyet Török A. és Társa bankházában, Budapesten, Teréz-körút 46, ahol egyedül a hatodik osztályban egy és egy fél millió koronát nyertek e cég szerencsés vevői. A sorsjegyek tervezet szerinti árai: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 12, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1 K 50 f. Ajánlatos, hogy a sorsjegyvásárló közönség a Török bankháznál szerezzék be sorsjegyeit, mert a céget rendkívüli szerencse kíséri és a vevőknek minden irányban biztonságot nyújt.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Talált pénz. Egy pénzestárcát találtak az utcán, néhány fillér van benne. Átadták a rendőrségnek, ott a jogos tulajdonos átveheti.

Időjárás. A május, a legszebb hónap eddig csak két szép napot hozott. A többi napokon fújt a szél és bár az idő felmelegedett, mégsem volt kellemes. Esőnk is volt ezen a héten, de az oly szűk területre szorítkozott, hogy a város határára tul alig volt nyoma, pedig a száraz föld eped az eső után. Többször beborult, de úgy látszik hiába várjuk a termékenyítő meleg májusi esőt. A vármegye több vidékén viharok voltak, amelyek szörványosan jégveréssel jártak.

Április hóban levágott állatok. Mult április hó folyamán a helybeli közbiztonság levágásra került 25 darab nagy marha, 72 darab tejfogó, 126 darab borjú s 106 darab hizott sertés.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra főlhajtottak 100 darab szarvasmarhát, eladtak belőlük 55 darabot. Sertésekből főlhajtásra 600 darab, míg eladásra 480 darab került.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön es. es kir. udvari magkereskedéséből Budapestben a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest es a Margitsziget oly bámulatra méltó es gyönyörű sétaterei részére.

Elvesztette a pénzét. Gángó József esácsi-hegyi lakosnak valami kis eligazítania valója volt egyik helybeli takarékpénztárban a mult pénteken. Heti vásár is lévén, az anyjuk is elkísérte s ez ment be a pénztárba az ügy rendezése végett, míg Gángó maga künn maradt a küszöbön, a hol leült. 112 koronát rejtegetett egy zsebkendőben az ölében es kis leánykájával beszélgetett. Eközben az asszony beszélgett. Gángó neve hallatára hirtelen felugrott es besietett a pénztárba es nem vette észre, hogy 112 koronáját a földre ejtette. Mire kiszaladt az utcára, már csak hült halyét találta, valaki fölvette s magával vitte. Sietett a rendőrségre, ott megindult a nyomozás, de bizony eredménytelenül, sem a pénz, sem a szerencsés megtaláló nem lett meg.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapestben 50 kilogrammonként: *vörös here* 78—84 K; *lucerna* 56—60 K; *impregnált répamag* faj szerint 36—52 K; *répamag kereskedelmi áru* 28—44 K; *bükköny* $6\frac{1}{2}$ — $7\frac{1}{2}$ K; *muhar* 9—10 K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén május 3-án a hivatalos adatok alapján: *lépfene*: Vullária 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Drávavashid 1 u., III. Hegykerület 3 u., Dobri 2 u., Homokkomárom 5 u., Csörnyeföld 2 u., Egyeduta 2 u., Felsőszemenye 1 u., Letenye 5 u., Szepetnek 1 u., Oltárcz 3 u., Rátka 1 m., Nagylengyel 1 u., Pókafa 3 u., Zalabér 2 u.; *rühkór*: Nagybakónak 1 u., Tapoleza 1 u., Arács 1 u.; *sertésorbánc*: Lesenczetomaj 2 u., Aranyod 1 u.; *sertésvész*: Baksa 12 u., Csesztreg 14 u., Balatonmagyaród 1 u., Komárváros 6 u., Maróce 7 u., Rátka 1 m., Mumor 7 u., Nova 5 u., Lentiszombathely 1 m., Káptalanfa 1 m., Megyer 7 u., Háshágy 1 m., Pusztadedrics 4 u., Söjtör 3 u., Zalaistvánd 8 u., Türje 1 u., Zalaszentgrót 1 u.

A Kert, a kertészet összes ágait magában foglaló kertészeti szaklap, f. évi 9-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárca, méhészet, közletről es távolról, lugas, faiskola, világszemle, hírek, rovarstan, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ara a havonként kétszer megjelenő szaklapnak egész évre 6 K, a kertészkedő közönség részére 4 K. Előfizeteni a kiadóhivatalnál Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 33. sz. a.

A divat.*

— A Divat Ujságból. —

Van idő, a mikor a diszítésnek egy bizonyos formájához annyira ragaszkodnak, hogy csaknem kizárólagosan alkalmazzák.

Igy voltunk egy ideig a hullámvonalas es cikk-cakkos tűzéssel es pánttűzéssel es így vagyunk most az a la greque mintával. Minden ruhán es minden felöltőn ezzel a bizarr szögletes diszítéssel találkozunk, a mely oly sajátos elnésséggel bonyolódik be es ki. Az a la greque minta es a szőlődisz az általános. Szőlőfürtöt es szőlőlombot tesznek a kalapra. Szőlőfürtöt es szőlőlombot applikálnak bársonybol, plüssből a felöltőkre, ruhákra vagy pedig himezik zsenili-

ával. A legfeltűnőbb része ma egy ruhának különben mindig a kalap. Irtuk már, hogy a divatos minta mégis csak a lapos forma marad. Alig is lehet más, mert a ma divatos diszítés rengetegjét csak egy ilyen lapos forma bírja meg. A karima es fej mintha egészen egyben volna, de ez csak látszat. Elöl szélesen ernyősen hajlik hol föl, hol oldalra — dísz szerint, — hátul mindig lesimul a konty fölé, hogy a rajta végigfutó es lecsüngő fátyol-, szalag- es lombdísznek egy kis támaszt nyújtson. A dísz elképzeltetlennül gazdag es néha mégis az egyszerűség benyomását teszi, például a mikor a karima alja merő krepphuzás es csak a két fül fölött, de a karima alatt van egy kis virágdísz, a tetején meg egy drága csipke vagy arany fátyoltakaró.

A nyári divat szoknyái örvendetes rövidülést mutatnak, de a mit hosszában veszítenek, azt lent bőségben nyerik. A fődivat a vászon, persze csipkedíszszel. A csipke mellett a tűzés es a színes paszpol járja. Ami a formát illeti, a legújabb az elől végigfutó keskeny lap, az ehhez illeszkedő vagy ebből kiinduló cipőpánt es az erre dusan ráncolt alj. Persze ez a forma leginkább a lenge batiztkelméknek es egyéb könnyűségeknek felel meg. A derék ezerféle. A kurta bő zsakettét utánzó szellős forma, igen alkalmas nyári divatnak mutatkozik.

Hogy az ujsa egy divatos ruhának hányféle, annak a esoda a megmondhatója. Nemsokára odajutunk, hogy egy es ugyanazon a ruhán két-féle formája lesz az ujjaknak. Vagy, váltól bő végig, vagy könyöktől lefelé, vagy csak a csuklyó fölött, a hol aztán vagy szélesen visszahajlik vagy zacskósan van elmés módon mindenféle ráncba törve, esürve-esavarva vagy még a kezünk fejét is elfedve lifeg, mint egy kínai kötös ujsa.

Ida.

* A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapestben, VIII., a Röck Szilárd-utca 4. számú házában van.

Közgazdaság.

A gazdaközönség figyelmébe

ajánljuk a pozsonyi V-ik hadtest intézőségének a vármegyei Gazdasági Egyesülethez intézett következő megkeresését:

A es. es kir. közös hadügyminiszterium megahagyása folytán az 1903/4 évi élelmezési biztosítások foganatosítása végett a következő közölteik:

1. A katona élelmező raktárak saját kezelésére szükségelt termények es élelmezési cikkek fedezése történik:

a) üzletszerű beszerzés által első sorban termelőknél (gazdasági egyesületeknél) határidőre való átszolgáltatás es kifizetés mellett, mely célból a termelők részéről való ajánlatok még a biztosítási tárgyalások nyilvános kihirdetése előtt fogadtatnak el; (előzetes vevés)

b) a kenyér es zabszükségletek egy részének a katonai élelmező intézetek által termelőknél való közvetlen beszerzésével azonnali szállítás es kifizetés mellett (kézibevásárlás);

c) az a) es b) pontok szerint elő nem állított szükségleteknek általános pályázás útján való beszerzése által, minél termelők es gabonakereskedők ajánlati elfogadtatnak (versenyvevés);

2. A szükségletre a termelőknek kenyérnek való gabonaszállítására, azután zabnak szállítására es bérlés útján történendő átadására vonatkozó előzetes vevési ajánlati f. évi augusztus 15-től szeptember 15-ig, a szénára es szalmára vonatkozó ajánlatok június 1-ső felében a hivatalnál nyújtandók be.

A fára es szénre vonatkozó ajánlatok benyújtása a nyilvános tárgyalás kihirdetése előtt (mintegy június közepéig) akadályba nem ütközik. Az 1/b pont alatt említett kézi bevásárlások mindjárt a kieséplés után kezdődnek.

A vonatkozó hirdetmények az egyesületnek idejekorán fognak átjuttatni. Ezen kézi bevásárlások eszközésére a következő alapelvek szolgálnak:

a) ajánlattevésre — írásbelileg vagy szóval — tetszés szerinti gabonamennyiségekre nézve, minták (legalább $\frac{1}{2}$ kg.) előmutatása mellett, vagy az árunak a bevásárló élelmezési intézet-

hez szekérrel való szállítás által minden gazda és a gazdák minden egyesülete jogosítva van;

b) mintáknak előmutatásától való felmentésre vonatkozólag raktárszerű minőségű gabonát illető írásbeli ajánlatoknál aztán a mezői gazda, minőség kimutatása végett az 5. pont határozatai mérvadóak.

3. Ezen utóbbi kimutatás előterjesztésétől csak azon esetre tekinthető el, ha az ajánlattevő az élelmezési intézet előtt ismeretes, ha gazdai minősége a raktár előtt ismeretes bizalmi férfi által igazoltatik, vagy ha egyébként kétség nem forog fön a fölött, hogy az illető saját termésű tulajdonát ajánlja;

c) az eladandó áru rendszeren az *élelmezési raktárig* ajánlandó; azonban ajánlatok ingyen szállítással vasuton, hajóval, vagy a kikötőhelyig is elfogadhatók;

d) az árben való megegyezés az élelmezési intézet kezelési bizottsága által vásári szokás szerint történik.

Az áru létrejött vétel után azonnal átvétetik és kifizetetik.

4. A termelőknek azonban szabadságukban áll, hogy annak idején a kihirdetendő nyilvános biztosítási tárgyalásokon részt vegyenek.

5. A termelők továbbá a következő határozványokra figyelemzetnek:

a) a beszállítandó élelmezési cikkeknek legalább raktárszerű minőséggel kell bírniok. Az önmaga termelt termékek átadása szolgál alapelvül; vásárolt áru szállítása saját termelésük helyett pedig csak kivételképen azon esetben engedhető meg, a mikor az önmaga aratott termékek kiszolgáltatása idegen, a termelők által le nem győzhető befolyások által lehetetlenné válik.

Szintugy a szállító üzlet más vállalkozóra való átengedése (cessió) el van tiltva.

b) Vételeknél a termelők által az ajánlatokkal együtt az ajánlott cikkek mintái is esatolandók. Ezen minták előterjesztésétől csak azon esetben tekinthető el, ha az ajánlott cikkek minősége az ajánlatban külön raktárszerűnek jelöltetik és az ajánlattevők a hadsereg igazgatással már előbb üzleti összeköttetésben állottak, miből kifolyólag feltehető, hogy azoknál a raktárszerű minőség lényege felől kételey nem foroghat fenn.

Az ajánlatokkal egyidejűleg a saját aratott termények mennyiségéről szóló bizonyítványok nyújtandók be, melyek azon gazdák részére, kik valamely gazdasági egylet tagjai, ez utóbbtól, azon gazdák részére pedig, kik olyan egyesültes nem tartoznak, ez I. fokú politikai hatóságoktól állítandók ki.

Községek és gazdasági egyletek az ily bizonyítványok előállításától felmentetnek.

c) Vásárolt gabonának gazdasági egyletek és testületek tárházaiból való átvétele próbaként megengedtetik, ha az átveendő gabonamennyiség legalább 500 q lesz.

d) A gazdasági testületek, az egyes gazdák, ugymint a községek a saját erőikkel, illetőleg készítményekkel elérni képes szállítási eredményre való tekintettel bánatpénz vagy biztosíték fizetése alól fel vannak mentve.

A nyilvános tárgyalásoknál a községek és termelők, a minőségekre és árakra nézve más-képen egyenlő ajánlatoknál előnyben részesülnek más ajánlattevőkkel szemben.

Előzetes és versenyvásárlásoknál a szükségleti mennyiségek részeire is tétethetnek feladási ajánlatok, még pedig lefelé 100 métermázsáig, míg az élelmezési raktárak kézi bevásárlásainál még kisebb mennyiségek is vétetnek.

6. Az ajánlatokban, a melyek zárt határidőre szólnak, az ajánlott gabonának származása mindig kimutatandó. Kenyérnek való gabonára vonatkozó ajánlatok, az ajánlott mennyiségtől eleső korpa átvételének fentartása mellett, nem jöhetnek tekintetbe.

Rovaroktól megszállt gabona semmi esetre sem vétetik át.

7. A nyugta bélyeget minden üzletszerű bevásárlásoknál a katonai igazgatás fizeti.

8. A termelőknek a katonai igazgatás élelmezési biztosításain való további részvétele céljából egyes csapattestekre — beleegyezésével és kedvező ajánlatoknál a takarmánycikkek, különösen széna és szalma biztosítása a termelőknél történendő egyenes megszerzése útján átruházható.

Kell azonban, hogy az illető termelők el legyenek látva elegendő készlettel esetleges nagyobb szükséglet (mozgósítás stb) esetére is.

A szőlők nagyobb gondozása.

Szőlőtermelőink kellemetlen dilemma előtt állnak. A termelési költségek évről évre szaporodnak, a bornak, szőlőnek ára pedig lassan, de fokozatosan eszikken. Már pedig a költségek megszorítása rendszeren a termés minőségén és mennyiségén megboszulja magát, míg az értékesítés mizériáit céltudatos közgazdasági tevékenység által sikerülni fog kellő összetartással és szervezkedéssel megorvosolni.

Különösen az idén, mikor a rosszul beérett vessző, a melyet a tél zordsága is megviselt, amugy sem kecségtet valami kedvező terméseredménnyel, minden szőlőtermelő fokozottabb gondban részesítse szőlőjét, ha azt akarja, hogy a reménybeli termés minősége kárpótolja a mennyiségben beálló veszteségért.

A rendes szőlőmunkálatokon kívül az állati ellenségek és gombabetegségek elleni védelem szakszerűsége ellen vétenek legtöbbször gazdáink.

A peronospora ellen ugy a hogy megteszik a kellő óvintézkedéseket, de a *lisztharmatra* (oidium) rendszeren csak akkor kezdenek gondolni, mikor a fele termés már megsem menthető. Pedig a kinek egyszer ezen a réven kára esett, nagyon jól tudja, hogy ennél kártékonyabb ellensége a szőlőnek már alig képzelhető. Akkor, mikor jóformán már a szüretre folynak az előkészületek, akkor semmisíti meg a gazda reményét.

Ily kellemetlen megleptéstől pedig megmenekülhet mindenki, aki idejében, az első permetezés után 10—14 nappal megkénporozza szőlőjét oly anyaggal, mely igen jól tapad és a szőlő fejlődésére egyébként is *igen jó hatással* van. Ez az anyag a *dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor*.

Ha a lisztharmatjárvány elmarad, ugy a porozás-költsége a fűrtök és vessző gyorsabb érése által megtérül, de ha (másutt) fellép, a porozott szőlőt megkíméli addig, míg a második vagy harmadik porzásra az előkészületek megtörténhetnek. Azért jó — biztonság kedvéért — a rézkénporból bizonyos *készletet* is tartani. Ha a járvány elmarad, ugy azt a készletet el lehet tenni más esztendőre; míg ha bekövetkezik, a kereslet kén és kénkeverékek iránt oly óriási, hogy hamarjában be sem lehet ezeket szerezni az országban, mert sokat ezekből raktáron nem tartanak.

A rézkénport, mint ismeretes, a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ gyártatja és hozza forgalomba, s így megvan a teljes garancia arra, hogy a legfinomabb minőségű kén és rézgálic használtatik fel annak gyártásánál. Már pedig a siker ezen fordul meg.

Azonfelül a *rézkénporhoz* méshydrát is van keverve, a mi a kifújtatott szert odatapasztja a növényhez és ott tartja addig, míg a levegő a kellő hőfokra felemelkedett. Ez a tulajdonsága a „rézkénpor“ hatását függetlené teszi az időjárástól. A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ használata tehát már ebből az okból összehasonlíthatatlan előnyösebb, mint a tiszta kénporé. Amellett sokkal kevesebb anyag is kell a rézkénporból, mint a tiszta kénporból, mert a legfinomabb kiporozott réteg is, állandósága folytán elegendő arra, hogy a szőlőtöket az oidiumtól megvédje. Nem megvetendő előny az sem, hogy a rézkénpor jelentékeny rézgálic-tartalma miatt olyan helyeken, ahol a peronospora nem szokott veszedelmes mérvet ölteni, vagy a hol évek hosszú sora óta eszközölt lelkiismeretes védekezés folytán soha ki nem fejlődhetett, az első és a harmadik permetezést is helyettesítheti. Ily esetben tehát a sokkal *költségesebb permetezés elmaradhat* és a rézkénpor ugy a peronospora, mint az oidium ellen teljesen megvédi a szőlőt.

Ha végül kiemeljük, hogy a kísérletező gazdák egyhangu véleménye szerint a rézkénporozott szőlők termése és vesszője jóval *hamarabb és tökéletesebben érik meg*, mint a nem kezeltké, ugy oly előnyre mutatunk rá, melynek nagy jelentőségét szőlőgazdáink épen a tavali kedvetlen ősz után eléggé fogják méltányolni.

Blúz-selyem 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig meterje — legújabb divat! — Bérmentve és már *vánmentesen* házhoz küldve. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára, Zürich.**

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 60 kilogrammonkint.

		Kor.-tól	Kor.-ig
búza	minőség szerint . . .	7.—	7.10
rozs	» » . . .	6.—	6.20
árpa	» » . . .	5.50	5.80
zab	» » . . .	5.80	6.—
lóher	» » . . .	—.—	—.—
tengeri	» » . . .	—.—	—.—
bükköny	» » . . .	5.—	5.60

Nyilt-tér.*)

Válasz-levél.

Tiszt. Törzsök Vilmos urnak.

Nyilt levelére a másik lapban válaszoltam már némi megjegyzéssel, melyből látható, hogy kemény támadása nagy tévedésen alapszik és hozzám nem illő és a tárgyhoz sem méltó hangon vala tartva. Látható abból ugyanis, hogy az én írásomban használt *ebionismus* fogalom nem isten-tagadást és így nem káromkodást, hanem a *szegények hitvallását* jelenti. A *Tetzel-féle* törtírára nézve készséggel elismerem, hogy némely könyvek ugy is magyarázzák, amint a tisztelendő ur mondja, de más könyvek ugy írják, amint én mondtam. A másik lapban is jeleztem s itt is megjegyzem, hogyha én a tisztelendő urnak ama fiatalosan indulatoskodó és így bántó kifejezéseire hasonló hangon felelnék, nem volnék illedelmes ember.

Borbély György.

Nyilatkozat.

Multkori nyilt levelimmal esupán hiveinket akartam figyelmeztetni, hogy az innen onnan ötletszerűleg felbukkanó vallási tévelyeknek fel ne üljenek. Durva nem voltam; csak igazságot mondtam. Arról nem tehetek, ha az igazság sokszor fáj.

Törzsök Vilmos káplán.

Zavarok az anyagcserében

a tulajdonképeni okai ezer és ezer betegségeknek, miért is az emberiségre kiváló fontossággal bír ezektől a zavaroktól, mint sok betegség esirájától, megszabadulni. Egy üveg *rohitschi Tempel-forrás* viz a borunkban naponként használva legbiztosabb szer erre, anélkül, hogy mindennapi életszokásunktól el kellene térnünk.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Köhögésben!

szenvető

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szől mellett és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-utca 30-ik sz. alatti házban**

== kárpitos- és diszító ==

üzletet nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatoknak esinos, izléses, tartós és gyors elkészítését; és pedig: **divánok, derékaljak, (matracok) és szalmazsákoknak** ujonnan való elkészítését s átalakítását.

A külföld nagyobb városaiban és Budapest székes fővárosban 18 éven át szerzett tapasztalataim elég garanciát nyújtanak arra, hogy — jutányos árak mellett — a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva, maradtam

kitünő tisztelettel

Graner Zsigmond

kárpitos és diszító.

== Haláleset miatt ==

hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS.

A nagyérdemű közönség szives tudomására adjuk, hogy **szülőink elhalálózása** következtében

FISCHER MIKSA

cég alatt **Zalaegerszegen** az „Arany-Bárány“ szálloda épületében vezetett fehérnemű-, vászon- és divatáru üzletet **végleg feloszlattuk** és a raktáron levő összes kitünő minőségű árukat **beszerzési áron alul**

== árusítjuk el. ==

A bérmáláshoz

alkalmas fehér áttört, moll- és szöveteket, selymekendőket stb. **rendkívüli olcsó árban adjuk el.**

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

magyarországi osztályai.

BUDAPEST, Váci-utca 20-ik sz. a.

az „Adria biztosító-társulat“ házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke **3.000.000 K**

Tartalékok **2.967.379 K**

E társaság, mely a cs. és kir. szab. „Adriai biztosító-társulat“ védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. e. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítettek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat“ magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Főügynökség **Zalaegerszegen** Graner és Rosenthal.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában

Zalaegerszegen.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **Zalaegerszegen, Vármegyház-tér 4-ik szám alatt, a plebánia épületében**

óra-, ékszer- és látszer-üzletet

nyitottam.

A főváros egyik nagyobb óra- és ékszer-üzletében több mint 5 évig üzletvezetői minőségben alkalmazva voltam s az ott szerzett tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség e szakmába vágó mindennemű szükségletét a legjobban és legolcsóbban kielégíteni képes vagyok.

Ugyszintén mindennemű e szakba vágó javítások pontosan elkészíttetnek.

Magamat b. pártfogásukba ajánlva maradtam

teljes tisztelettel

Hoffmann Frigyes

órásm.

Kosárfonó műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Zalaegerszegen, a Kossuth Lajos-utca 54. számú házban**

kosárfonó műhelyt

nyitottam.

Készítek szakmába vágó mindennemű **dísz tárgyakat**, u. m. kerti butorokat, díszes virágállványokat fűz vesszőből és gyékényből; fali újságtartókat, papirkosarakat, hangjegytartókat, fáskosarakat, utazókosarakat.

Elvállalom **nádszékek** bekötését és üvegek befonását.

Készítek bevásárló kosarakat, gyermekkocsikat, kenyértartó kosarakat, női munka kosarakat, képrámákat bambusz- és borsnadból.

Dísz tárgyak és kosarak **javitását** jutányosan eszközölöm.

Tisztelettel

Bóka János.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédség-pénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismertesse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa cselédeit ezen segély-pénztárnál.

8261/ni. 993. sz.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye törvényhatóságánál évi 850 korona fizetéssel, 600 korona utiátalány és 500 korona pótlékkal javadalmazott főispáni kinevezéssel betöltendő novai, valamint az ezen állás betöltése által netán megüresedendő más

járásorvosi állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1883: I. t.-cz. 9. §-a 3-ik, illetve a most hivatkozott törvényszakasz 6-ik bekezdésében előirt tisztiorvosi minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű kérvényüket dr. Jankovich László gróf főispán ur öméltóságához címezve hozzám legkésőbb **folyó évi május hó 26-ig** bezárólag annál inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Zalaegerszeg, 1903. évi május hó 6-án.

Csertán Károly

Zalavármegye alispánja

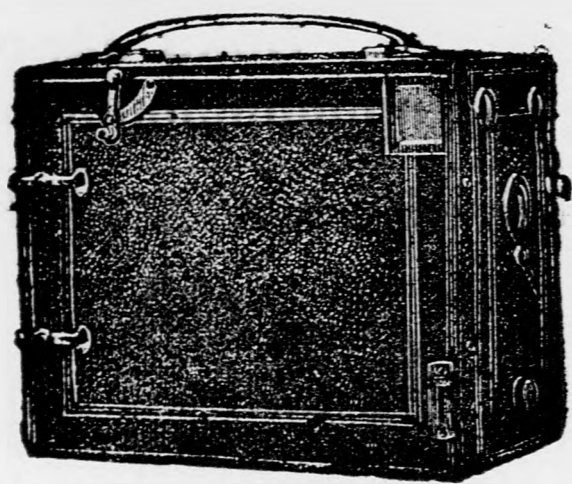
Legjutányosabb cséplési szén

az elsőrendű tatai brikett és tatai darabos szén.

A porosz szenet is teljesen pótolja.

==== **Pontos és gyors kiszolgálás!** ====

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat
Budapest, V., Erzsébettér 19.

Fényképezési kellékek

kaphatók

Röszler Károly könyvkereskedésében Győr.
Legnagyobb érzékenységű »Margit« blau-
ezüst gelatin-száraz lemez kizárólagos rak-
tára.

==== **Képes árjegyzék ingyen.** ====

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR-
szappan
eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátlan-
ságát.

Valódi csakis a
DIENES J. C.

Salvator gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
1 drb Salvator-szappan . 1 K — f.
1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy
doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkot-
részeiktől és megfelelnek tökéletesen a 71012.
sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg be-
iktatott védjeggyel el vannak látva és kére-
tik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki
kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszer-tárában

VI., Király-utca 12. sz.

Wapper Ignác

(Hudetz József utóda)

kőfaragó mester, a „Kegyelet“ temetkezési vállalat vállalkozója
Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-utca 58. sz.

raktáron tart nagy választékban

siremlékeket

szobrászati műveket

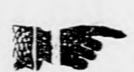

syenit, gránit, tiroli, sziléziai és steyer márvány fajokból, valamint rákosi,
keszthelyi és pettaui homokkövekből **10 koronától 1000 koronáig.**

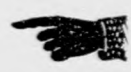
Elvállal építkezési munkákat, oltárokat, szent szobrokat, utikeresz-
teket, keresztelő medencéket, mauzoleumokat, családi sirboltokat, sirszegé-
lyeket vasrácszatokkal vagy anélkül, valamint halotti lárvákat hű kivitelben.

Továbbá külön raktáron tart fa- és érckoporsókat a legegyszerűebektől
a legdíszesebb kivitelig, temetkezési cikkeket, szemfedőket, halotti ruhákat stb.

Elvállal mérsékelt árak mellett egyszerű- és dísztemetkezéseket,
hullaszállítását és hulla áthelyezést.

Költségvetéseket, vázlatokat és rajzokat díj nélkül készít.

Bérbeadás.

Gondnokság alatt álló gróf Batthyány Ervin
Zalamegye dergecsi- és Vasmegye bögötei bir-
tokai együttesen Budapest székes-főváros árvaszéké-
nek 4950/1903. árvaszéki sz. határozata folytán **tíz**
évre, továbbá batyki u. n. hármasi malma külön

haszonbérbe

adandók.

Az egy évi bérlet 5%-át tevő bánatpénzzel el-
látott ajánlatok f. évi május 15-ig Dr. Hajduska Emil
budapesti ügyvédnél (VIII. Muzeum-körut 10. szám)
nyújthatók be.

714/4 903. sz.

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur az 1903. évi április hó 14-én kelt 18332. számú rendeletével a miksavári róm. kath. templom és paplak helyreállítását a magyar vallásalap terhére 2832 korona 77 fillér összeg, továbbá a hitközség terhére 940 korona értékben 533 kézi és 66 igaznapszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1903. évi május hó 29 napjának 10 órájára a zalavármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt az összesen engedélyezett 3772 K 69 f-nyi költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zalavármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Zalaegerszeg, 1903. április hó 29-én.

Lányi
kir. főmérnök.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi izr. hitközség évi rendes közgyűlését folyó 1903. évi május hó 24-én d. u. 2 órakor a polgári leányiskola rajztermében fogja megtartani, melyre ezen hitközség és papi kerületének tagjai tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Hitelesítő kiküldése.
2. Évi jelentés.
3. Zárszámadás előterjesztése.
4. A pénzügyi szakosztály és Dr. Halász Miksa képviselő tag urnak a zárszámadásokra vonatkozó javaslata, és végre
5. Indítványok tárgyalása.*)

Kelt a zalaegerszegi izr. hitközségnek 1903. évi május hó 5-én tartott képviselői üléséből.

Jámbor Samu sk.
hitk. titkár.

Boschán Gyula sk.
hitk. elnök.

*) A tagok köréből a közgyűlés elé terjesztendő indítványok 6 nappal a közgyűlés előtt az elnöknek írásban bejelentendők.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőfőzés, gyomorgégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek. Szorulás, kólikafájdalmak, szívervés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszertárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Kőrmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Mura-szombat, Bellatincez, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszertáraiban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógyszertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszertárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
von Schutzengel-Apotheken
des
A. Thierry in Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgörcsöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpenész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőfőzést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hőpörösenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgatást, köszvényét, fülfájást stb. Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csúsz, dagadt lábaknál, sőt csontszúrnál is; ütött, szúrt, lött, vágott és roncolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulusz, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbesült lábaknál. **Egét sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb.** Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada” beégetve legyen.

E két gyógyerejében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatóak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódi kápní nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

M. kir. szabadság és véglegesség
 A leggyengébb kitűnő izű
 hashajtó
 még ocsosmóknak is adható.
 25 ozukorka ára 1 korona.

Órák, ékszeresek
RÉSZLETFIZETÉSRE
 is, olcsó szabott áron
SERÉNYI
 órák és ékszerész
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Főkönyv: II. Fő-utca 21. sz.
 Képes árjegyzék
 ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGNER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárában, 6 cs. és kir.
 lensege József főb. udvari szállítója
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

M. kir. szabadság és véglegesség
 Angol francia, magyar és
 német egyetemi tanítók által
 rendezve és ajánlva, mint a
 legenyhébb hashajtó.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-,
 gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdás, elmezavar ellen.
 E gyógymód megalapítója:
Dr. KOVÁCS J. TÓVÁROSL. ORVOS
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
 YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnék
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében
 BUDAPESTEN, VII. KER., KEREPESI-UT 30. SZÁM.
 III! Régi kis képek után is sikerült nagytások!!!

Hirdetéseket, reklámokat szaksze-
 rűen, pontosan és legolcsóbban közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. szám.
 100 szoba I. frttól feljebb kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsar-
 nok a házban. Villamos vasuti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legsolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruhaza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
 jád, gyomorbajok ellen csodáshatás a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Póztán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt“ gyógytára.
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szél-től védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szigoruan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
 dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

A XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték nyereményeinek sorozata.
 110,000 sorsj. 55,000 nyerem.
 Minden második sorsjegy nyer.
 Legnagyobb nyeremény esetleg
1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizettőknek ki.		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	»	200000
2	»	100000
1	»	90000
2	»	80000
1	»	70000
2	»	60000
1	»	50000
1	»	40000
5	»	30000
3	»	25000
8	»	20000
8	»	15000
36	»	10000
67	»	5000
3	»	3000
437	»	2000
803	»	1000
1528	»	500
140	»	300
34450	»	200
4850	»	170
4850	»	130
100	»	100
4350	»	80
3350	»	40
55000	nyer. és jut. összegben	14.459.000

Felhívás
 a XII-ik
 magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.
 Az I. osztály huzása már
1903. évi május hó 22 és 23-án lesz.

Az I. osztály sorsjegyek ára:
egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad
12 K. 6 K. 3 K. 1 K 50 f.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez esatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzösszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen boesátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

Gaedicke A.
 Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjéje.
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencséje óriási!

A következő főnyereményeket fizettem ki eddigelé b. ügyfeleimnek:

60000	korona	62551. sz.
40000	»	33464. »
40000	»	11119. »
40000	»	28916. »
100000	»	42750. »
100000	»	49878. »
100000	»	87991. »
70000	»	60912. »
60000	»	17357. »
60000	»	78863. »
60000	»	82528. »
60000	»	97263. »
30000	»	6920. »
30000	»	38691. »
30000	»	90663. »
25000	»	23481. »
25000	»	30049. »
20000	»	28950. »
20000	»	33402. »
20000	»	35862. »
20000	»	44410. »
20000	»	60781. »
20000	»	78848. »
20000	»	88974. »
15000	»	57754. »
15000	»	77950. »
15000	»	82506. »
24	à 10000	korona = 240000
46	à 5000	» = 230000
292	à 2000	» = 584000
599	à 1000	» = 599000
883	à 500	» = 441500

Eladó házhelyek.

Közírré tétetik, hogy **Ruzsics Károly** tulajdonát képező Páterdombi földek, Pap-utca-ra nyúló részletekben házhelyeknek

eladók.

Eladó a Csácsi malom alatt levő nagy rét is.

Tudakozódhatni

a tulajdonosnál.

A szőlő **GIDIUM**

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban à kg. 46 fillér; 10 és 5 kg.-os zsákokban, valamint 2 kg.-os dobozokban à kg. 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle, biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!!

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt, s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:
Gyarmati Vilmos-nál Zalaegerszegen,
Békefi Elek-nél Zalakoppányban,
Balogh Gyulá-nál Balatonhenyén.

Linimentum Caps. Comp.
A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált készítmény, amely már több mint 33 év óta megbízható bebizonyított alkalmatosságként terjedt el, szíriai és mekkai feljáró.
Inténi. Szilárdabb utánzókat miatt bevezetésükre óvatosan legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Richter“ védjeggyel és a „Richter“ cég-jellegével fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
Főraktár: Török József Gyógyszeresüzem Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
csehsz. és kir. udvari szaktők.
Rudolfsndi.

Fernolendit

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára leg-szebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szint kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 12.** Mindenütt kapható.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
503 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4650 " "	170
4650 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegeken). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

Kiváló szerencse **TÖRÖK-nél.**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabcsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem-sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyei-nek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt — **.75** vagyis **1.50** korona
egy negyed (1/4) » **1.50** » **3.—** »
egy fél (1/2) » **3.—** » **6.—** »
egy egész (1) » **6.—** » **12.—** »

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 22-ig mely napon a **huzás megkezdődik**, bizalommal **hozzánk** küldeni.

Török A. és Tsa bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruháza osztálysorsjáték osztályai:

- Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a.
- Fiókok: 1. Váci-körut 4.
- 2. Múzeum-körut II.
- 3. Erzsébet-körut 5.